

Hagalunds kyrka

Antikvarisk kontroll vid målning av kor och rengöring av altarrelief,
Hagalunds kyrka, Råsunda socken,
Solna kommun, Uppland

Kersti Lilja

Rapport 2005:23

Hagalunds kyrka

Antikvarisk kontroll vid målning av kor och rengöring av altarrelief,
Hagalunds kyrka, Råsunda socken, Solna kommun, Uppland

Kersti Lilja
Rapport 2005:23

Rapporten finns i PDF-format på adressen
stockholms.lans.museum

 STOCKHOLMS LÄNS MUSEUM

Sickla Industriväg 5B, 131 34 Nacka
Tel 08-586 194 00 Fax 08-32 32 72
Webb: stockholms.lans.museum

© Stockholms läns museum
Produktion: Stockholms läns museum

Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133

Stockholm 2005

Innehåll

Sammanfattning av utförda åtgärder	6
Administrativa uppgifter	6
Byggnadshistorik med relevans för ärendet.....	6
Framtagen färgtrappa i koret	7
Utförda åtgärder.....	8
Avvikelser från arbetshandlingar.....	8
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder.....	8
Övriga handlingar med relevans för ärendet	8

Sammanfattning av utförda åtgärder

Under hösten 2005 utfördes ommålning av väggar, tak och fönster i kor samt rengöring och lagning av altarrelief i Hagalunds kyrka.

Administrativa uppgifter

Objekt: Hagalunds kyrka

Socken: Råsunda

Kommun: Solna

Landskap: Uppland

Arbetshandlingar: Förfrågningsunderlag 2005-03-31, Krister Berggren

Byggkonsult AB

Länsstyrelsens beslut: 433-04-2849

Byggherre/beställare: Solna Råsunda kyrkliga samfällighet

Byggledare/arkitekt: Jacob Hidemark

Konsult: Krister Berggren Byggkonsult AB

Entreprenörer: Kaj Fredriksson

Antikvarisk kontrollant: Stockholms läns museum, Kersti Lilja

Byggnadstid: augusti – september 2005

Antikvarisk slutbesiktning: 2005-09-29

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Hagalunds kyrka är en sk småkyrka i jugendsstil, uppförd år 1906 efter ritningar av arkitekten Sigge Cronstedt. Altarreliefen i gips är ritad av Carl Eldh och föreställer Kristi uppståndelse.

År 1937 genomgick kyrkan en ombyggnad och renovering under ledning av arkitekten Einar Lundberg. Ombyggnaden innebar att jugendkyrkan förenklades genom att bl a den tidigare öppna brunbetsade takkonstruktionen kläddes in med nuvarande vitputsade trätunnvalv.

Kyrkans nästa renovering och ombyggnad ägde rum år 1965 under ledning av arkitekt Hans Thunell. Vid tillfället tapetserades koret med microlitväv och målades med en ljusblå färg.

Altarreliefen har vid någon av restaureringarna målats med en matt oljefärg, troligen alkydoljefärg.

Framtagen färgtrappa i koret

Framtagen färgtrappa visar att väggar och valv i koret ursprungligen var målade med en mustigt blå limfärg, alt. svagt bunden kalkfärg, motsvarande NCS 3030-R90B. Inga äldre bilder från kyrkorummet tyder på att koret varit målat i den kraftiga kulören vilket tyder på att färgen blivit övermålad ganska snart.

Det andra färglagret utgörs av ett lager beige, sandfärgad limfärg motsvarande NCS 1005-Y50R. Färglagret hade spår av klister på ytan vilket förklaras av att man vid 1937-års renovering klistade en tunn juteväv i koret innan man målade det med en brutet vit olje- eller emulsionsfärg vilket utgör färglager nummer tre. Färgen motsvaras av NCS 0505-Y10R. Väven avlägsnades vid 1965-års renovering och ersattes med en microlitväv. Det fjärde färglagret ligger ovanpå microlitväven och utgörs av en ljus blå latexfärg tillkommen vid 1965-års renovering. Färgen motsvarar NCS 0505-B20G.

Färglager

1. Blått kalk el. limfärgsskikt, NCS 3030-R90B
2. Beige limfärg, NCS 1005-Y50R
3. Brutet vit olje- el. emulsionsfärg, NCS 0505-Y10R.
4. Glasfiberväv med ljusblå latexfärg, NCS 0505-B20G.

Bildbeteckning:Lp2005-0915. Färgtrappan är framtagen av Kaj Fredriksson. Foto: Kersti Lilja september 2005.

Utförda åtgärder

Väggar och valv

Eftersom vävklistringen från 1965-års renovering hade god vidhäftning och troligen tillkommit på grund av sprickbildning bevarades den under det nya ytskiktet som armering.

Väggar och tak i koret tvättades varefter de bredspacklades med mediumgraderat lättspackel. Ytorna penselkvastades därefter med en blandning av grovgraderat lättspackel och latexgrundfärg. Slutligen målades ytorna två ggr med en brutet vit emulsionsfärg pigmenterad likt långhusets kulör med grå umbra och guldockra, motsvarande NCS S0500.

Korfönstrens invändiga snickerier såsom foder och bågar målades med Wibo linoljefärg i samma kulör som väggarna. En springa skars upp mellan träyta och puts för att erhålla en rörelsefog.

Altaruppsats

Altaruppsatsen rengjordes först med torrmetod varefter den rengjordes med Marseillestvål och vatten.

Altaruppsatsen har en horisontell (återkommande) rörelsespricka något nedanför mitten. Tidigare lagning ilagades och stabiliserades med en gips-cellulosaprodukt, (Ledan 2). Nya retuscher rengjordes med konstnärsakryl, Rowney´s Crylaflow.

Avvikelser från arbetshandlingar

Framtagen färgtrappa lämnades synlig i hörnet av den västra korväggen.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Microlitväven i koret ingick i 1965-års tillskott till kyrkan och utgjorde därmed ett tidsdokument. Vi var dock överens om få bort vävytan eftersom den var estetiskt störande i koret. Väven har dock som ovan nämnts, av tekniska skäl, lämnats kvar under den nu pålagda ytbehandlingen.

Arbetena har utförts i enlighet med Länsstyrelsens beslut och antikvariska krav.

Övriga handlingar med relevans för ärendet

Rapport från utförda behandlingar i samband med ytskiktsrestaurering av korväggar och valv, samt altaruppsatts i Hagalunds kyrka, hösten 2005. K. Fredrikssons Måleri AB

Överst: Bildbeteckning: Lp2005-0948. Koret före arbetena.

Nedan: Bildbeteckning Lp2005-0916, resp. Lp2005-0917. Koret efter arbetena

Foto: Kersti Lilja 2005.